

1,3 milionu Čechů je Neviditelných

Na péči o ně vynaloží stát 174 miliard korun ročně

Praha 8. 6. 2021 – Kdo jsou Neviditelní? Státní pomoc, či nízký výdělek jim nestačí na důstojné žití. Neumí jednat s úřady nebo si dohodnout lepší podmínky v práci. Běžné finanční služby jsou pro ně téměř nedostupné. Nemohou nebo neví, jak šetřit. Bezvýchodnou situaci musí často zvládnout sami. Průměrný roční příjem každého Neviditelného je o celých 154 000 korun nižší, než má člověk, který je pro společnost „viditelný“. Požádat o pomoc rodinu, na úřadě, v práci, v bance nebo v neziskovce? To Neviditelní nemohou, neumí nebo se stydí. Státní kasu ale lidé pracující ve stínové ekonomice, samoživitelé nebo nedobrovolně nezaměstnaní stojí až 174 miliard korun ročně. Na tento problém upozorňují ve společném projektu Spotřebitelské fórum, Centrum ekonomických a tržních analýz CETA, Provident Financial a další partneři. Projekt [Neviditelní](#) přináší nejen hloubkovou analýzu, ale také východiska a tipy na možná řešení.

Když se superschopnost mění v tíhu

Neviditelní představují skupinu, která je velmi těžko uchopitelná. Mají však určité společné znaky. Jsou to lidé nějakým způsobem vyčlenění, kteří přišli o pravidelný příjem a nedaří se jim vrátit do pracovního procesu. Nezapadají do škatulek státní pomoci. Neumí si říct o pomoc nebo se za to stydí. Nevědí, jak si vyjednat lepší pracovní podmínky. Často je trápí nízká finanční gramotnost. Neušetří, protože nemají z čeho. Běžné finanční služby jsou pro ně hůře dostupné. Trpí sociální izolací i strachem z toho, co přijde. Problémy často přenáší na své děti, z nichž potom vyrůstá další generace Neviditelných. „*Chceme upozornit na to, kolika lidí se problematika neviditelnosti týká, zmapovat její důsledky a přijít s návrhem opatření, která situaci zlepší. Všichni lidé si zaslouží férový přístup a rovné podmínky a díky tomuto projektu budou Neviditelní nejen konečně vidět, ale i slyšet.*“ říká **Viktor Boczán, generální ředitel společnosti Provident Financial**, která je iniciátorem projektu Neviditelní.

13 podob neviditelnosti

Odborníci z CETA ve studii, která co do hloubky nemá v ČR obdoby, analyzovali českou společnost a identifikovali 13 skupin Neviditelných. „*V roce 2021 postupně představíme prvních pět skupin: mladé rodiny, chudé studenty, samoživitele, lidi pracující ve stínové ekonomice a nedobrovolně nezaměstnané. V následujících letech se budeme postupně věnovat osmi dalším skupinám: nízkopříjmovým domácnostem, malopodnikatelům, seniorům, pracovníkům v neziskovém sektoru, lidem se zdravotním znevýhodněním, menšinám, eko farmářům či veteránům,*“ říká **Aleš Rod, ředitel Centra ekonomických a tržních analýz CETA**.

Život není černobílý a určité riziko neviditelnosti hrozí každému z nás.

Jak jste na tom vy? Svůj osobní sklon k neviditelnosti si můžete ověřit v tomto [kvízu](#).

Za neviditelnost se platí

„*Neviditelní mají neustálý pocit života nad propastí, nesmí onemocnět, nesmí se jim nic rozbít. To zvyšuje stres, způsobuje deprese a ubíjí sebedůvěru, což Neviditelné natolik vyčerpá, že na řešení samotného problému jim často nezbyvají síly,*“ říká **Kateřina Brikciová, psycholožka z terapeutické společnosti Dirivitu**.

Znevýhodnění v platech, dávkách, nižší dostupnost cenově výhodnějších produktů a služeb či náklady spojené s nižší kvalitou života a stresem stojí průměrného Neviditelného **154 000 korun ročně**. Náklady ze strany veřejných financí na všechny neviditelné mohou dosahovat až **174 miliard korun ročně**. Neviditelní totiž odvedou méně na daních a pojištění, jsou jim vypláceny sociální dávky a další druhy pomoci.

„Tento problém není specifikum České republiky. Odhadujeme, že v Evropské unii se počet Neviditelných bude pohybovat mezi 40 až 100 miliony osob. V některých zemích je tento aspekt ještě umocněn dalšími problémy, jako je imigrace, vyšší míra kriminality, politická nestabilita nebo nízká vymahatelnost práva,“ říká **Aleš Rod**.

Pandemie odhalila neviditelnost v plné nahotě

Pandemie všechny tyto problémy umocnila. Mnoho lidí se ze dne na den ocitlo bez příjmu a muselo se spolehnout na úspory nebo státní pomoc. Na více než rok trvající ekonomická omezení byl ale připraven málokdo. Není proto divu, že osudových zvrátů v době pandemie přibývalo. „Projekt Neviditelní nabízí možnost lépe porozumět potřebám lidí, kteří z různých důvodů musí čelit složité životní situaci. Přitom stát, firmy, ani i jejich okolí často nechápu nebo nevědí, jak jim usnadnit život. Pochopení a posílení empatie k potřebám Neviditelných je první krok, jak věci začít měnit k lepšímu,“ říká **Kryštof Kruliš**, **předseda správní rady Spotřebitelského fóra**.

O projektu

Cílem projektu je upozornit veřejnost na toto důležité celospolečenské téma a zlepšit životní podmínky Neviditelných. Projekt popisuje skupiny osob, kterých se neviditelnost týká a ukazuje její důsledky. Vyčísluje náklady nejen pro samotné Neviditelné, ale také pro veřejný sektor. Pro každou skupinu připravili odborníci sady doporučení, která pomohou k vystoupení z bludného kruhu neviditelnosti. Radí, jak mohou sami Neviditelní zlepšit svou situaci, co mohou udělat firmy jako zaměstnavatelé a jak by se měl změnit systém veřejné pomoci.

Neviditelní jsou společným projektem **Spotřebitelského fóra**, **Centra ekonomických a tržních analýz CETA** a společnosti **Provident Financial**. Hloubkové rozhovory se zástupci Neviditelných prováděla společnost **IPSOS**. Na opatřeních a radách, jak mohou Neviditelní zlepšit svou situaci, se podílela psycholožka Kateřina Brikciová ze společnosti **Dirivitu**. Podrobné informace najdete na www.neviditelni.org.

